

Brev till Sophie Elkan från Selma Lagerlöf: 1893-1895. L 84:1 - 125

Lagerlöf, Selma,

HS L 84:1

5/182

Preskebref. Estöp.

Älskaste -

Ditt bref kommer så underligt just
som jag var full af samvetsqual efter
att jag varit för stygg mot dottern. Du
som är så morsk, som skriper, ty
selma, och sådant, du kan naturligtvis
alla unga häuslor efter sedan du skripet
Till en människa som är aldrig så ar-
tigt, att hon varit oherberlig och äfven
skrek och till på köpet litet slår.

Det är en sak, som jag har emot
fru Carlberg i detta och det när hon väl
ej till, men hon borde ej ha förvalt
att hon gifvit detta löfte om ämbetskränkt
rätt till ändringar, inman hon kom
om att fatta parti i frågan. Jag ser på
ditt bref att du ej tänkt på hvad allt detta
innebär. Man kan ej tala om försäk-
-

ning vidare. Han har formell rätt
att göra hvad han gjerde. Men kan
ej släppa Tiedningarna på honom, ej an-
klaga henne inför nämningar med
vanligt skändligt rättbegrepp.

Enligt min moralkodex förbättrar
hon ingalunda sin sak med denna
formella rätt, den blir bara myc-
ket sämre, men du måste medga,
att man ^{nu} får bedöma saken från en
annan standpunkt. Han har i hög
grad misstrukat att gifvet förtroen-
de, hon har varit kärlekjartad och
oförmynd och hon har berit mig
färfärligt skrek ut, icke hon skadat
sin tiedning, så mycket som en redak-
tör kan göra - Men världsligen talat
är hon ingen förbrytare, så hon hade
denna tillåtelse. Jag har tänkt mycket
på saken för att kunna vara fast i
mina angrepp och ej behöfva ta tillbaks.

Jag medger, att det är mig mycket,
mycket svårt att lifva i ofrid med min
närhet. Det är dock ej så, att jag
är så rädd för att de ej tycka om mig.
Det har jag nog fått känna mig emot.
Men det svåra är att göra någon smär-
ta. Daktysen har alltid varit min
fiende, så hvad behöfver jag akta mig
för henne, men för att vara ärlig,
pinas jag dock af hvad jag oförd -

Tänka sedan på att just i en sådan
sak kan jag skada dig.

Tyngting är så lustigt som
våra bref. Gått en gång den kan
stå ut med att berättas rent yttre tilldra-
gelser, det blir, då den kommer hem -
Jag sitter på nesen, nu äro vi vid
ett ställe, som heter Södala. Här är
en godardig dag. Glämske i narra
skräms tillfredsställelse naturens alla
föndringar på skäret, men jag kan

ej bekväma mig, till att skriva
om restaurater och landskap och
ävidant, bara om våra affärer -
Det var mycket bra, att du uppskja-
ter novellhandlingen - Jag blef iver-
sig, då jag tänkte på alina swaga-
skriften och att jag näst sig till den.
Gute sauret, vi få också lof och vara
litet lättmiska och glada, trots
ett det fruktansvärda vi ha
omkring oss och ej pina oss. Jag
menar, att vi få lof att ha vår konst
som vår största glädje och ej som
tvång. I synnerhet du, borde du
kunna få vara fri, skriva hvad
du vill och när du vill, utan att
gämmas eller fråga efter kritik -
Vi göra oss bra anönlige bekym-
mer med vår välmignade ärelgstnad
att få skapa, att få ha den iure gläd-
jen att framtrilla nya världar, det

skulle väl vara nog för oss stackrans
 ma varselser - Yttre ära och lönn
 och många läsare, vet du, jag tyck-
 Per ofta att det är orätt att begära.
 Äfven då jag har en nåden här lång
 tid af utgång som i vår har jag
 dock så mycket syner och drömm-
 mar, jag kan ej skriva ned dem
 eller tala om dem, men jag tycker
 att vi ha ett kärligt lif ^{af oss} utåtrande
 genom oss själva. Det är så ^{att} ~~att~~
 att begära allt det andra - Vänta mig,
 bara jag blir rik, då skall jag
 skriva och ej trycka, och då jag är död
 kan man få göra hur man vill ^{med skrifter}
 Ja, jag vet nog, att man behöfver pu-
 blik, men på samma gång, vill jag
 helt kunna glömma den -

Had jag nu tänker göra, så jag
 ärobligen får ro, är ett skädespel.
 Då spolan är slut stannar jag an-

tingen i Leedsströma eller för Ties
Postkundska, om Gudula vill ha mig
och så skall jag arbeta.

Jag har många skäl för att göra
ett skådespel. För det första tror
jag, att jag vill se, om jag ej skall
kunna. Jag tror ej att det dumma
gör plåsa, men jag pinas af att
det ej är nog bra, jag måste uppvisa
mig inför mig själv och inför dig
och inför andra. Kommer jag med
ett bra stycke strax efter detta ytliga,
så skall ej folk kunna rotpästa mig
i tanken att jag ej är någon dra-
matiker. För jag bör vara det. Glä-
la min utveckling alltså om barna-
åren har legat ut det hållet. Och
har jag ^{visat att jag har} ~~gafvare~~ ett ganska rener, så
är jag nöjd, ^{nu} det var hvad jag var
mest orolig för, ty det är sällsynt för
svenskar, Sjung och originalitet skall

7
jag få in i historien nu då jag får
tro på mig. Det är administrera min
färhoppning, (det är visst bäst att
vara ödmjuk nu och ej rasta gudarna
vidare.)

Så är det ^{detta} att en roman möt-
trungt. blefve lång. Den jag vill
skrifva skulle ha förfärlig tid. Den
blefve ej föredlig till hösten och att släpa
den med på resan är ja omöjligt. Så
blefve den förlagd, tills jag kunde hem
och fånga börjas på nytt. Det är bättre
att spara idén och säkert veta hvad jag
bör börja med, då jag är hemma ^{äter} -
Få vi ej resa, så är det heller ingen
skada skedd.

Om tänker jag mig skådespelet
från Wärmeland, Gårda Berliners tid.
Antingen alla unga af personerna
i romanen eller alla något som
kunde före eller efter Ekalyåret.

beträffande förest - Du tror att jag ej har någon sådan väst - En är
öfver mig och jag men, men du har de många utom i sig - En är
och jag - Jag har mig jag menar ej det jag vill säga, du har väl sett
ett litet litet -

ärta själf för ej vara med. Major-
akans förhistoria, hednas ungdoms-
man skulle kunna intressera mig,
Då kunde jag ta det motiv, som
og ädelmodigt skänkt dig, men som
jag nu har god lust att ta igen "om
sprängit öfver korven".

Tänk att göra tjurfäktningsscenen
som prolog. - Det blefue nog möjligt
att ordna på något sätt, så den kunde ut-
föras. Ej med tjuren precis, men med
åskådare, som låta, att de se -
och på sedan, ritat och ärligt Värme-
landslif. Ej så utomkyllt som i
Gästa, men ändå. Kanste mer värdt
att lära känna - Gload tror du? ^{om planer}

Om heter stationen Ousby, Sategor-
nu börja visa mig nödmålade. Reskam-
raterna borta. Vagnen är så utmärkt.
ett nitte för i. Skakar nästan ej -

Om du vore här, om du vore här!
Jag är rädd jag vore ej hyggelig. Du är
ej snäll mot mig, gäller jag det därför
skulle jag vara snäll? Jag hade det mycket

Det är väl att jag har fri resa. Det
 här besväret gör slut på minn Rossa -
 Du vet egentligen ej varför jag reser.
 Man kan tänka mig roligare
 än Stockholm på lyckor där, när
 jag ej har absolut ^{lystet} något där att göra.
 Dehå här det mig emot att fara från
 arbetet. Men jag var så out-
 hårdligt melankolisk, jag pinade
 mig själv med att ångra, peta på
 minnaker som nu med Dahlgren,
 vara orolig för dig, nu var det
 för den sjukdomen och på det hela
 taget se allt i mörker och bebröfde
 se. Ej ständigt, jag hade en upfatt-
 af fullig sanguinitet, så jag for
 åstad och gjorde sluhheter. Arbetet
 gick ej, ty jag väntade och oroad mig
 så jag kunde ej göra något. Du vet
 nog och, att då ens hjärna bjödes på
 ett arbete för ett år minst och så

(den här Rosta tiden)

man säger till henne, "arbetar man"
så vill hon ej. Glöde jag börjat med
romanen i vintras hade det Rauske
gjätt, ty hantharna och pannen röra
sig, ~~men~~ i den, men nu, då jag
vet att det blir uppbrott om ett par
veckor Rauske, så är det som det
ej wäre lönt. De nästa fjorton da-
garna taga skolan, ^{helt} så blir det
mannas och pasters resa. Det
här att få Ramma bort var som
en hand utsträckt till hjälp. Så
skref Row Glildeur igår och telefona-
rade om att Friherrinnan ville
mug bara ha mig att ståta med. Ja
det får vara hur som helst. Jag
har det mycket bättre nu. Vi alde-
les glida fram genom den skönaste
vårgröna naturen. Du kallar mig
närstrop, jag skall nog bli bra
bara jag får röra mig, och se litet
nytt folk.

11

Det är med sjöarna här i Småland
som med de människorna som
tro mig ha ögon, som jag skref om
i sista breffet. De här sjöarna
tro visat, att de ha natten i mig,
men den, som Rasmus från
Lundet, vet att de icke ha, som
är värst detta namn och den som
Rasmus till denna ögon vet att andra
inaga ha.

Jag träffade nyligen en redaktör
Thor Gunnelius, Landstingsordförande. Han
tyckte om Lefve, såg lifvad ut, då
han tänkte på den. Jag begräde ej
hans öndärme, men talte om att
jag varit i Rep-hus för att råka
dig. "Ah det är han som skrifvit
Lefve, det var en rolig bok. Ja, Raus-
ke några Kompositioner, men
det var bröljanta ställen i den."
Vet du jag tror att jag får

om jag väntade mig skriva för mig en beständ.

skrifva min nästa bok meders form
af bref till dig. Jag fick den icke
tänomdagen att skriva en medeltids-
roman på det sättet att jag berättade
dig en lång historia. Jag kan
ju skriva till dig hur mycket
sann helst, och du orkar läsa det.

Då jag skall skriva annat blir
det icke beständ med det, bara tråkigt.

Och en sådan roman blefve ju
befriad från det vanliga medeltids-
ohyggliga Ebers. Ecksteiniska stil-
tyngden och lärdomsapparaten.

Baru några ^{löst} sammehängande
historier med ämne "hur Gud
styr". Och så kunde jag trilla för
kanera och moralisera. — Men
det finge lof vara riktiga bref.

De finge skriva kritik för hvert
kapitel eller bref, som de finge.
Men du får icke gå vara i Gdrens
nach det blir för dyrt. — Jag tror
verkligen det var mig du hjälpte